

Statens Kunstråds handlingsplan

2011-15

NETVÆRKS
DANNELSE
KUNST
RÅDGIVNING
EKSPERIMENT
DIGITAL FORMIDLING
MANGFOLDIGHED
BØRN & UNGE
INTERNATIONALT

STATENS
KUNSTRÅD
DANISH ARTS COUNCIL

REDAKTION**Statens Kunstråd**

H.C. Andersens Boulevard 2
DK-1553 København V
statenskunstraad@kunst.dk
+45 33 74 50 80

December 2011

www.statenskunstraad.dk

UDGIVET AF**Kulturstyrelsen**

H.C. Andersens Boulevard 2
DK-1553 København V
+45 33 74 45 00

Kulturstyrelsen er sekretariat for Statens Kunstråd

Indhold

Kunstens betydning	4
Det kvalificerede eksperiment	5
Mangfoldighed	6
Kunst i hele landet	7
Digitaliseringen – og hvad deraf følger	8
Samarbejder og netværksdannelser	9
Internationale dimensioner	10
Udvikling og uddannelse – børn og unge	11
Den opsøgende rådgivning	12

Kunstens betydning

Kunsten udgør en samfundsmæssig og menneskelig værdi, som ikke kan gøres op i penge alene. Den udgør ikke kun toppen i en behovspyramide, men også den sammenhængsskabende og nødvendige bund. "Drømmens nødvendighed er større end noget nyttebehov", som kunstneren Barnett Newman har formuleret det.

Kunsten er generøs, nysgerrig og mangfoldig, den er kritisk, undersøgende og spørgende. Kunsten opsøger og tilbyder bestandig nye erkendelser og aflokker virkeligheden nye sider.

Befolkningens lige og frie adgang til kunsten er et vigtigt formidlingsmæssigt og politisk mål. Kunstens betydning i samfundet kan ikke gøres op i nytteværdi. Betydningen ligger i denne demokratiske dimension: Kunstens evne til gavmildt at udstyre os med

identitet og med nye fortællinger om os selv... og at sætte spørgsmålstegn ved vores identitet og vores fortællinger om os selv.

Kunstens evne til at skabe uenighed er en kvalitet, som vi vil værne om. Kunsten er ustyrlig og uforudsigelig. Den manifesterer sig til tider, hvor man mindst venter det. I nye former, på tværs af traditioner og genrer. Kunststøtten skal kunne opfange den slags tendenser, hver gang de viser sig med kunstnerisk styrke og kvalitet.

Det kvalificerede eksperiment

Statens Kunstråd ønsker at støtte det kunstneriske eksperiment, hvor det manifesterer sig kvalificeret - i produktionen af værket, i værket selv og i mødet mellem værk og publikum. Det kvalificerede eksperiment overrasker, ryster og forskyder, ligesom det kan skabe nye forbindelser, pege på ukendte potentialer og skabe fornyelse.

Vi betragter statens støtte til kunst som "risikovillig kapital". Vi finder det vigtigt at støtte den kunst, der tør at gå nye veje i søgen efter erkendelser og udtryk. Vores bevillingspraksis vil derfor være baseret på tillid til kunstnernes, formidlernes og projektledernes evne og vilje til at realisere en ny ide, en ny form, et helt nyt sprog.

En særlig udfordring i forhold til Statens Kunstråds struktur, med dets kunstfaglige udvalg, er at sikre en kvalificeret behandling af de

eksperimenter, der foregår i samspil mellem kunstarterne. Statens Kunstråd vil have et særligt fokus på dette og tage ansvar for, at der løbende etableres samarbejder mellem råd og udvalg i det omfang, behovene opstår.

Mangfoldighed

Kulturel og kunstnerisk mangfoldighed er et samlebegreb for en lang række gode hensigter, som er vigtige i Statens Kunstråds arbejde: Kulturel bæredygtighed, ytringsfrihed og gensidig respekt, lige vilkår for alle uanset køn, race, religion, etnicitet eller social baggrund.

Statens Kunstråd vil have fokus på at afdække og overskride sociale eller kulturelle barrierer for vores ansøgere, bl.a. ved at udbygge og udvikle den mentorordning, det foregående Kunstråd iværksatte på forsøgsbasis. Kunstrådet og udvalgene vil løbende drøfte og præcisere sine kriterier i forhold til ønsket om at sikre diversitet. Vi håber, at ansøgerne vil udfordre rådets æstetiske kriterier med projekter, der peger i nye retninger.

Vi vil understøtte og prioritere det kunstneriske vækstlag, uafhængigt af alder og generationer, når det

manifesterer sig kvalificeret. Vi skal sikre prioriteringen af den kunst, der har et vækstpotentiale, som er udfoldet tilstrækkeligt kvalificeret til, at man kan identificere det. Herunder ønsker vi også at støtte den modne kunstner i hans eller hendes bestræbelse på at træde nye stier. Vi vil aktivt medvirke til dette gennem facilitering af erfaringsudvekslinger.

Statens Kunstråd vil understøtte og invitere til samarbejde og netværksdannelse – nationalt og internationalt. Vi vil styrke den gensidige inspiration ved bl.a. at pege på de fælles vilkår og produktive forskelle, som kunstnerne er underlagt, uanset etnisk, social eller kulturel baggrund.

Kunst i hele landet

Statens Kunstråd ønsker at sikre en dynamisk udvikling af kunsten i hele landet, og at alle har mulighed for at møde, opsøge og bruge kunsten der, hvor de bor. Derfor vil vi arbejde for at fremme produktion, tilstedeværelse og formidling af kunst i hele landet - under behørig hensyntagen til det primære kriterium om kvalitet.

Statens Kunstråd vil tydeliggøre sin rolle som dialogpartner med kommunerne i kunstneriske spørgsmål. Statens Kunstråd vil arbejde opsøgende og lydhørt i bestræbelserne på at etablere stærkere samarbejder. Statens Kunstråd vil arbejde aktivt for etablering af lokale kunstfaglige råd for derved at styrke det lokale ejerskab af kunstpolitikken og dens forankring i armslængdeprincippet.

Statens Kunstråd ønsker at sikre publikum i hele landet kvalitative møder med kunsten. Vi anser det

som vores hovedopgave at give plads og gode rammer for store og afgørende oplevelser til kunstens publikum. Statens Kunstråd vil derfor aktivt arbejde for, at kunstens potentiale for at danne, påvirke og forandre mennesker til større forståelse af både sociale og eksistensielle spørgsmål udnyttes bedst muligt, bl.a. gennem satsning på eksperimenterende og nyskabende formidlingsformer, herunder forsøg med brugerinddragelse i form af brugerpaneler, brugerdrevne projekter og lignende.

Digitaliseringen – og hvad deraf følger

Digitaliseringen har mange ansigter i kunstens virkelighed. Først og fremmest skaber den helt nye vilkår for produktion og distribution af kunst. Digitaliseringen rummer mulighed for nye og tværgående mødesteder mellem kunsten og dens publikum. F.eks. kan man på de sociale netværk få nye, interesserede publikummer i tale - publikummer, der ikke nødvendigvis møder flittigt op på museet, på biblioteket, i teatret eller i koncertsalen. Vi ønsker derfor at støtte eksperimenter med nye formidlingsformer på nettet.

Statens Kunstråd ønsker i det hele taget at understøtte initiativer, der bidrager til at styrke den digitale formidling af dansk kunst. Digitaliseringen rummer store perspektiver for det internationale arbejde med distribution og formidling af kunst.

Den digitale kultur skaber desuden mulighed for nye kunstneriske

udtryksformer og oplevelser. Både med afsæt i de traditionelle genrer og imellem dem eller helt ved siden af dem. Digitale medier er blevet allestedsnærværende instrumenter og værktøjer til kunstnerisk skaben, der udfordrer og udvikler gamle og afprøvede normer og kvalitetskriterier. Både Kunstrådet og fagudvalgene vil have stor opmærksomhed rettet mod dette område.

Digitaliseringen rummer således uendelig mange muligheder, men den udgør samtidig en udfordring for håndteringen af de kunstneriske ophavsrettigheder. Fildeling og piratkopiering kan forandre, udvikle eller underminere mange kunstneres indtægtsgrundlag. Statens Kunstråd ønsker at skærpe fokus på denne problematik og dens nuancer og potentialer, både over for politikerne og offentligheden.

Samarbejder og netværksdannelser

Kunst er ikke nødvendigvis en ensom affære, hverken skabelsen af den eller oplevelsen af den. Statens Kunstråd vil understøtte og prioritere de eksperimenterende samarbejder og netværksdannelser, der overskrider, udfordrer og udvikler den enkelte kunstners og kunstformidlers virke eller den enkelte institutions grænser.

Vi anser det for vigtigt at tilbyde kunstnere, kunstformidlere og projektledere mulighed for at udvide og nytænke deres praksis gennem skelsættende møder og samarbejder med kolleger og andre relevante personer. Innovative tiltag udspringer ofte af tværgående møder og samarbejder, der bringer forskellige æstetiske udtryksformer, forskellige praksisformer eller helt forskellige fagområder i konstruktiv dialog med hinanden.

Samarbejder på tværs af kunstarterne, på tværs af faggrænserne og på tværs

af institutionerne kan danne basis for æstetiske laboratorier, som udvikler nye måder at skabe og at bruge kunst på. Statens Kunstråd ønsker at støtte initiativer, der udvikler og udbreder kunsten gennem etablering af sådanne utraditionelle samarbejder og netværksdannelser.

Internationale dimensioner

Globalisering er et vilkår, der ikke kan fravælges. Kommunikation og formidling flyder frit over grænserne i et tempo og omfang som aldrig før. De professionelle kunstmiljøer har allerede stærke internationale netværk, og Statens Kunstråd anser det for vigtigt at understøtte projekter, der kan konsolidere, udvikle og udvide disse netværk. Alle fagudvalgene vil formulere detaljerede, individuelle strategier for det internationale arbejde på deres specifikke område.

Statens Kunstråd har besluttet at videreføre en række ordninger, der har til formål at muliggøre kunstneres arbejde og kunstens bevægelser på tværs af grænser. Statens Kunstråd vil desuden skabe nye, supplerende initiativer, som yderligere skal understøtte den internationale kunstudveksling.

Endelig deltager Statens Kunstråd i Det Internationale Kulturpanel - et samarbejde mellem Kulturministeriet, Udenrigsministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet, som har til formål at formulere Danmarks officielle strategi for kulturudveksling. Det er vores intention at indgå i dette arbejde med henblik på at kvalificere de kunstfaglige indspil.

Udvikling og uddannelse – børn og unge

Statens Kunstråd ønsker at fastholde et fokus på børn og unge og deres møde med kunst og kunstneriske værktøjer.

Børns og unges møde med den professionelle kunst er grundlæggende for deres udvikling. Det er vigtigt, at alle børn og unge møder de forskellige kunstarter gennem deres opvækst. Danmark har en verdenskendt tradition for at skabe litteratur, billedkunst, musik og scenekunst af højeste kvalitet for børn og unge - med respekt for dem som et fuldgyldigt publikum. Statens Kunstråd vil have fokus på skolers og børneinstitutioners mulighed for at tilbyde børn flere møder med kunsten, fx gennem en videreudvikling af de ideer, der lå bag kulturpakkeforsøget, som det tidligere kunstråd støttede.

Børns og unges møde med kunsten er det første led i fødekæden, både i forhold til udviklingen af kommende kunstneriske talenter og

nye generationer af kunstbrugere – publikum. Statens Kunstråd vil arbejde for at fremme talentudviklingen. Børns og unges møde med kunst er lovsikret på musikområdet med musikskolerne og de musikalske grundkurser. Vi lægger vægt på, at kunstarterne i højere grad ligestilles, så børn og unge sikres kvalificerede undervisningstilbud også inden for litteratur, scenekunst og billedkunst.

Med Huskunstnerordningen sender Statens Kunstråd årligt et stort antal aktive kunstnere ud i projekter i landets skoler. Ordningen omfatter litteratur, musik, billedkunst og scenekunst - de fire kunstarter under Statens Kunstråds paraply. Statens Kunstråd ser ordningen som en succes og vil arbejde for, at den fortsættes og videreudvikles. Det bør desuden overvejes, om der i samarbejde med Statens Kunstfond kan etableres en lignende ordning for de kunstarter, der ikke er omfattet af Kunstrådet.

Den opsøgende rådgivning

I Lov om Statens Kunstråd angives det som et af rådets formål at tjene som rådgiver for staten og for offentlige myndigheder i kunstneriske spørgsmål. Det er vores ambition at gøre en aktiv, opsøgende og udfarende indsats for i højere grad at udfylde den funktion. Det være sig over for stat og kommune eller over for offentlige myndigheder.

Vi glæder os til dialogen med kulturministeren, med ministeriet og med Folketingets kulturpolitikere, når der er væsentlige kunstpolitiske spørgsmål på dagsordenen. Ikke kun som høringspartner, når et konkret forslag foreligger, men som sparringspartner før de endelige beslutninger tages i selve udformningen af kunstpolitikken. Eller som kunstfaglig dialogpartner, når der skrives regionale kulturaftaler, og når der formuleres tilsvarende konkrete resultatkontrakter mellem Kulturministeriet og institutioner i landet.

Vi glæder os også til en tæt dialog med det aktive kunstliv. Kunststøttesystemets legitimitet beror i allerførste omgang på dets evne til at indrette sig smidigt på de behov og forventninger, der findes der, hvor stoffet får form.

Statens Kunstråd anerkender kunstarternes forskellige vilkår og behov, og derfor må og skal støttesystemet være komplekst. Statens Kunstråd er af den opfattelse, at det er vigtigt at bevare det parallelle tostrengede system med Kunstfond og Kunstråd. De to strenge varetager principielt forskellige opgaver og har et forskelligt grundlag og fokus for deres arbejde.

Statens Kunstråd vil imidlertid stimulere et tættere samarbejde mellem Statens Kunstråd og Statens Kunstfond i de konkrete tilfælde, hvor et sådant samarbejde vil være til

gavn. Og vi vil arbejde for at styrke og smidiggøre kommunikationen og samspillet mellem støtteorganerne, Kulturstyrelsen og kunstlivet. Vi vil gennem fastholdelsen af et kritisk blik på kunststøttesystemet sikre, at det fungerer bedst muligt i forhold til dets hensigt: at gavne kunsten.

Statens Kunstråd er meget bevidst om vigtigheden af den brede folkelige accept og forankring af kunstens økonomi.

Statens Kunstråds
formål er at fremme
udvikling af kunsten
i Danmark og dansk
kunst i udlandet

STATENS
KUNSTRÅD
DANISH ARTS COUNCIL